ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1951

Vyhlásené: 22.03.1951 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

21.

N a r i a d e n i e
ministra informácií a osvety
zo dňa 13. marca 1951,
ktorým sa vydáva organizačný štatút Sväzu československých novinárov.

Minister informácií a osvety nariaďuje podľa § 8 ods. 2 zákona č. 184/1950 Sb., o vydávaní časopisov a o Sväze československých novinárov:

Úvodné ustanovenia.

§ 1.

Sväz československých novinárov (ďalej len Sväz) združuje československých novinárov z povolania; je právnickou osobou a má sídlo v Prahe. Na Slovensku plní úlohy Sväzu Národný sväz slovenských novinárov so sídlom v Bratislave ako zložka Sväzu; združuje novinárov činných v tlači a v rozhlasovom a obrazovom zpravodajstve na Slovensku.

§ 2.

(1) Úlohou Sväzu je zabezpečiť, aby novinári spolupôsobili tvorivou činnosťou v časopisoch a v tlačovom, rozhlasovom a obrazovom zpravodajstve pri organizácii budovateľského úsilia českého a slovenského ľudu a v jeho boji za mier, spolupracovali na jeho výchove k socializmu a vytvárali z tlače a tlačového, rozhlasového a obrazového zpravodajstva bojový nástroj na presadzovanie vôle pracujúceho ľudu. Pri plnení tejto úlohy je Sväz najmä povinný

a) starať sa o pravdivé, spoľahlivé a pohotové zpravodajstvo,

b) dbať o vytvorenie vhodných podmienok pre riadne vykonávanie novinárskej činnosti,

c) starať sa o trvalý rast ideovej a odbornej úrovne svojich členov, predovšetkým sústavným školením,

d) starať sa, aby členovia Sväzu riadne a svedomite plnili ostatné povinnosti ľudovodemokratického novinára,

e) uľahčovať svojim členom stály styk s pracujúcimi, aby sa od nich učili poznávať problémy výstavby v dennom živote a spojovať socialistickú teóriu so socialistickou praxou,

f) zastupovať členov v styku so zahraničnými novinárskymi organizáciami.

(2) Na splnenie úloh, uvedených v odseku 1, vydá Sväz smernice, ktorými jeho členovia budú povinní sa spravovať.

Členstvo.

§ 3.

(1) Členom Sväzu sa stáva, koho prijalo Predsedníctvo Sväzu.

(2) Za členov Sväzu možno prijať len tých, ktorí

a) sú československými občanmi,

b) dosiahli 18. rok veku,

c) sú presvedčenými stúpencami ľudovodemokratického zriadenia a aktívne sa zúčastňujú na budovaní socializmu v Československej republike,

d) vyhovujú svojou odbornou a mravnou kvalifikáciou vysokým požiadavkám kladeným na novinárov,

e) sú v pracovnom pomere ako novinári.

(3) So súhlasom Ministerstva informácií a osvety môžu byť členmi Sväzu aj osoby, u ktorých nie sú splnené podmienky podľa odseku 2 písm. a), b) a e).

§ 4.

Členstvo vo Sväze zaniká:

a) vystúpením,

b) uplynutím 3 mesiacov po zániku novinárskeho pracovného pomeru, pokiaľ Predsedníctvo Sväzu nepovolí výnimku,

c) vyčiarknutím,

d) vylúčením.

§ 5.

(1) Každý je povinný podať členskú prihlášku, kto tri mesiace vykonáva v pracovnom pomere novinársku činnosť.

(2) Vznik, zánik a zmenu pracovného pomeru, pokiaľ nejde o zmenu vnútri jednej redakcie, je člen povinný hlásiť Sväzu najneskoršie do 15 dní.

(3) Novinári dôchodcovia môžu zostať členmi Sväzu.

Novinári.

§ 6.

Novinármi sú:

a) redaktori čakatelia,

b) redaktori,

c) starší redaktori.

§ 7.

(1) Redaktorom čakateľom je ten, kto je v pracovnom pomere ako novinár, bol prijatý za člena Sväzu, ale nenadobudol ešte spôsobilosť byť redaktorom.

(2) Redaktorom môže byť, kto po uplynutí jednoročnej čakateľskej doby s úspechom vykonal pred Predsedníctvom Sväzu alebo komisiou ním ustanovenou kvalifikačnú skúšku pre redaktorov.

(3) Ak nevykoná redaktor čakateľ kvalifikačnú skúšku s úspechom, môže mu Predsedníctvo Sväzu povoliť opakovanie skúšky po uplynutí lehoty, ktorú určí predsedníctvo. Ak nevykoná redaktor čakateľ s úspechom ani opakovanú skúšku, vyčiarkne sa zo Sväzu.

(4) Predsedníctvo Sväzu môže však zo závažných dôvodov skrátiť alebo odpustiť čakateľskú dobu, ako aj odpustiť kvalifikačnú skúšku.

(5) Skúšobný poriadok pre kvalifikačné skúšky vydá Sväz.

§ 8.

(1) Starším redaktorom môže byť len redaktor, ktorý vykonáva samostatnú tvorivú novinársku činnosť s plnou zodpovednosťou k štátu a k pracujúcemu ľudu, je iniciatívny v budovateľskom úsilí, správne, presne a citlivo politicky hodnotí udalosti, vyniká v novinárskom spracovaní, je spôsobilý vykonávať všestrannú činnosť novinársku aj mimo svojho odboru a robievať iniciatívnu, tvorivú a zodpovednú kritiku.

(2) O tom, kto má spôsobilosť byť starším redaktorom, rozhoduje Predsedníctvo Sväzu. Predsedníctvo Sväzu má právo podrobiť navrhnutého skúške podľa skúšobného poriadku, vydaného Sväzom, aby preukázal, že vyhovuje určeným požiadavkám.

(3) Ak nevyhovuje starší redaktor vo svojej činnosti požiadavkám určeným v odseku 1, môže Predsedníctvo Sväzu vysloviť, že stráca spôsobilosť byť starším redaktorom. Proti tomuto rozhodnutiu možno sa odvolať do 15 dní na výbor Sväzu, ktorý rozhodne s konečnou platnosťou. Odvolanie nemá odkladný účinok.

§ 9.

Redaktor, poverený vedením redakcie denného časopisu alebo vedením redakčnej práce v Československom rozhlase, v Československej tlačovej kancelárii alebo v Československom štátnom filme (dokumentárnom filme), vykonáva svoju funkciu s označením „šéfredaktor“. V iných prípadoch prislúcha novinárovi označenie a postavenie šéfredaktora len so súhlasom Predsedníctva Sväzu.

Práva a povinnosti členov.

§ 10.

Členovia Sväzu sú vo svojej činnosti zodpovední pracujúcemu ľudu. Sú povinní verne slúžiť ľudovodemokratickej Československej republike, udržovať bratstvo a jednotu oboch národov republiky, prehlbovať a upevňovať verný, bratský sväzok a spojenectvo so Sväzom sovietskych socialistických republík a priateľstvo a spojenectvo s ľudovodemokratickými štátmi, sú povinní aktívne bojovať za mier a demokraciu, odhaľovať sústavne ich nepriateľov a bojovať proti akejkoľvek forme fašistickej ideologie.

§ 11.

(1) Členovia Sväzu sú najmä povinní:

a) svedomite plniť sverené úlohy,

b) byť spoluorganizátormi socialistického budovania, propagátormi nových pracovných metód a nových pracovných foriem v socialistickom súťažení,

c) byť bdelými strážcami revolučných vymožeností nášho ľudu, odhaľovať jeho vonkajších a vnútorných nepriateľov a bojovať proti nim,

d) zodpovednou vecnou kritikou pomáhať odstraňovať nedostatky a prekážky, ktoré brzdia budovateľské dielo, nadšenie a iniciatívu nášho ľudu,

e) obetavou prácou, hlbokou a bezvýhradnou pravdivosťou hájiť životné záujmy pracujúceho ľudu a celým životom a konaním dokazovať, že ich činnosť vyviera z vlastného presvedčenia,

f) byť v práci v najužšom a pravidelnom styku s pracujúcimi, učiť sa od nich a čerpať z ich bohatých skúseností,

g) byť učiteľmi a radcami pracujúceho ľudu a pomáhať mu pri výchove k socializmu,

h) zúčastniť sa na sjazdoch, výročných členských schôdzkach a členských schôdzkach Sväzu.

(2) Novinár musí sa pri výkone svojho povolania spravovať zásadou súdružskej spolupráce.

(3) Členovia Sväzu majú právo rokovať na sjazde, výročných členských schôdzkach a členských schôdzkach Sväzu, hlasovať, voliť a byť volení. Majú nárok na vydanie členskej legitimácie.

Orgány Sväzu.

§ 12.

Orgány Sväzu sú:

a) sjazd,

b) výročná členská schôdzka,

c) členská schôdzka,

d) výbor,

e) predsedníctvo,

f) predseda,

g) revízori hospodárenia,

h) disciplinárna rada.

§ 13.
Sjazd.

(1) Sjazd Sväzu je najvyšším orgánom Sväzu. Sjazd svoláva výbor Sväzu najmenej raz za štyri roky.

(2) Sjazd

a) dáva ideové smernice pre prácu novinárov a činnosť Sväzu,

b) volí výbor, predsedu a ostatných členov predsedníctva, revízorov hospodárenia a predsedu a ostatných členov disciplinárnej rady,

c) schvaľuje a mení spravovací poriadok Sväzu.

§ 14.
Výročná členská schôdzka.

(1) Výročná členská schôdzka Sväzu sa koná každý rok s výnimkou roku, v ktorom sa koná sjazd. Svoláva ju výbor Sväzu.

(2) Výročnej členskej schôdzke prislúcha:

a) urobiť kritiku a rozbor vykonávania ideových smerníc a inej činnosti Sväzu,

b) potvrdiť náhradníkov, ktorí nastúpili na uprázdnené miesta a doplniť ich počet,

c) schvaľovať rozpočet a účtovnú závierku,

d) rozhodovať o odvolaní odbočiek a odborných klubov proti rozhodnutiam orgánov Sväzu (§ 21),

e) rozhodovať o návrhoch výboru Sväzu, Národného sväzu slovenských novinárov, odbočiek, klubov alebo členov a schvaľovať výročnú zprávu funkcionárov Sväzu a zprávu revízorov hospodárenia.

(3) Prvá výročná členská schôdzka má právomoc sjazdu.

§ 15.
Členská schôdzka.

(1) Členskú schôdzku Sväzu svoláva predsedníctvo alebo výbor Sväzu.

(2) Na členskej schôdzke podáva Predsedníctvo Sväzu zprávu o svojej činnosti a dôležitých časových udalostiach.

§ 16.
Výbor.

(1) Výbor Sväzu sa skladá z predsedu, 30 ďalších členov a 30 náhradníkov.

(2) Výboru prislúcha:

a) určovať a kontrolovať činnosť Sväzu a viesť v tomto smysle prácu predsedníctva,

b) spravovať imanie a fondy Sväzu a rozhodovať o výdavkoch presahujúcich v jednotlivom prípade sumu 100.000.- Kčs,

c) navrhovať výročnej členskej schôdzke rozpočet a účtovnú závierku Sväzu,

d) vykonávať usnesenia sjazdu, výročnej členskej schôdzky a členskej schôdzky,

e) rozhodovať o všetkých veciach, ktoré nie sú organizačným štatútom vyhradené iným orgánom Sväzu.

§ 17.
Predsedníctvo.

(1) Predsedníctvo Sväzu sa skladá z predsedu a 12 ďalších členov výboru; týmito členmi sú prvý a druhý podpredseda, generálny tajomník, pokladník a 8 ďalších členov.

(2) Predsedníctvo koná riadne schôdzky najmenej raz za mesiac; svoláva ich predseda.

(3) Ak nemožno predsedníctvo svolať, robí neodkladné opatrenia predseda alebo úradujúci podpredseda. O týchto opatreniach rozhodne predsedníctvo na najbližšej schôdzke.

(4) Predsedníctvu prislúcha:

a) prijímať členov,

b) zriaďovať pomocné komisie,

c) rozhodovať o výdavkoch nepresahujúcich v jednotlivom prípade sumu 100.000.- Kčs,

d) ustanovovať disciplinárneho zástupcu, jeho námestníka a náhradníkov oboch a dávať im pokyny,

e) ukladať poriadkový trest,

f) vykonávať právoplatné výmery disciplinárnej rady,

g) určovať delegátov pre medzinárodné inštitúcie, organizácie a konferencie,

h) vysielať delegátov do inštitúcií a organizácií v Československu,

i) zriaďovať podľa druhov novinárskej činnosti odborné kluby a v jednotlivých krajoch odbočky, dozerať na ich činnosť, potvrdzovať voľbu ich funkcionárov a poprípade ich rozpustiť,

j) povoľovať študijné podpory členom Sväzu,

k) prijímať a prepúšťať zamestnancov Sväzu, určovať ich činnosť a dozerať na ňu,

l) vykonávať usnesenia výboru,

m) zavádzať proti členom Sväzu disciplinárne konanie,

n) robiť neodkladné opatrenia, ktoré schváli výbor.

§ 18.
Predseda.

Predseda Sväzu vedie schôdzky jeho orgánov a svoláva schôdzky výboru a predsedníctva. Bdie nad vykonávaním usnesení orgánov Sväzu, dáva pracovné rozkazy jeho zamestnancom, zastupuje Sväz navonok a podpisuje zaň listiny spolu s generálnym tajomníkom, a ak ide o opatrenia finančné, aj s pokladníkom. Predseda Sväzu je oprávnený rozhodovať o výdavkoch nepresahujúcich v jednotlivom prípade sumu 20.000.- Kčs.

§ 19.
Revízori hospodárenia.

(1) Sjazd volí vždy troch revízorov hospodárenia a troch ich náhradníkov na čas funkčného obdobia výboru. Predsedníctvo Sväzu povoláva náhradníka podľa potreby.

(2) Revízori hospodárenia sú povinní sústavne kontrolovať hospodárenie Sväzu, vykonať aspoň raz za polroka reviziu pokladničných účtov a fondov Sväzu a podávať predsedníctvu a výboru Sväzu zprávu o svojej činnosti.

(3) Revízori hospodárenia podávajú zprávy výročnej členskej schôdzke o hospodárení Sväzu, o revízii všetkej pokladničnej a účtovnej činnosti Sväzu a jeho zložiek za uplynulý rok. Zúčastňujú sa s hlasom poradným na rokovaní výboru Sväzu a predkladajú mu návrhy na úpravu hospodárenia.

§ 20.
Národný sväz slovenských novinárov.

(1) Úlohy Sväzu plní na Slovensku Národný sväz slovenských novinárov.

(2) Národnému sväzu slovenských novinárov prislúcha najmä:

a) viesť ideovú i organizačnú činnosť sväzových zložiek na Slovensku,

b) navrhovať Sväzu prijatie uchádzača za člena,

c) rozhodovať o finančných veciach Národného sväzu slovenských novinárov podľa rozpočtu.

(3) Orgány Národného sväzu slovenských novinárov sú:

a) výročná členská schôdzka,

b) členská schôdzka,

c) výbor,

d) predsedníctvo,

e) predseda,

f) revízori hospodárenia.

(4) Výročná členská schôdzka volí predsedu, podpredsedu, tajomníka, pokladníka a 3 ďalších členov predsedníctva, 9 ďalších členov výboru, 15 náhradníkov členov výboru, 2 revízorov hospodárenia a 2 ich náhradníkov. Navrhuje zriadenie alebo zrušenie krajských odbočiek a odborných klubov, rozpočet Národného sväzu slovenských novinárov, ktorý je súčasťou rozpočtu Sväzu, a schvaľuje hospodárenie Národného sväzu slovenských novinárov v rámci rozpočtu. O svolaní a konaní výročnej členskej schôdzky platia obdobne ustanovenia o výročnej členskej schôdzke Sväzu.

(5) O ostatných orgánoch Národného sväzu slovenských novinárov platia obdobne ustanovenia o orgánoch Sväzu.

§ 21.
Kluby a odbočky Sväzu.

(1) Na uľahčenie svojich zodpovedných úloh môže Sväz zriadiť v jednotlivých krajoch odbočky, poprípade dôverníka, a podľa pracovných úsekov kluby (Klub kultúrnych, vojenských, telovýchovných novinárov a pod.). Činnosť odbočiek a klubov spravuje sa ustanoveniami spravovacieho poriadku Sväzu.

(2) Orgány odbočiek a klubov sú: výročná členská schôdzka, členská schôdzka, výbor, predseda a v odbočkách revízori hospodárenia. Výročné členské schôdzky klubov sa konajú vždy do jedného mesiaca po výročnej členskej schôdzke Sväzu. Odbočky i kluby volia predsedu a ostatných členov výboru na jeden rok. Výbory odbočiek a klubov sa skladajú z predsedu, jedného podpredsedu a najviac 8 ďalších členov a 4 náhradníkov.

(3) Predsedníctvo Sväzu môže pozbaviť orgány odbočiek alebo klubov funkcií a poveriť ich výkonom dôverníka. Odbočky alebo kluby môžu sa odvolať na výbor Sväzu.

(4) Spôsob hospodárenia odbočiek upraví spravovací poriadok Sväzu.

Poriadkové a disciplinárne ustanovenia.

§ 22.

Člen Sväzu, ktorý poruší povinnosti určené týmto organizačným poriadkom, potresce sa disciplinárnym trestom, ak nejde iba o neporiadnosť, za ktorú sa uloží poriadkový trest.

Poriadkové tresty.

§ 23.

Poriadkové tresty sú:

a) napomenutie,

b) pokuta do výšky 1.000.- Kčs.

§ 24.

Poriadkový trest ukladá Predsedníctvo Sväzu; proti jeho uloženiu nemožno sa odvolať.

§ 25.
Disciplinárne tresty.

(1) Disciplinárne tresty sú:

a) pokarhanie,

b) pokuta do výšky 50.000.- Kčs,

c) zákaz vykonávať novinársku činnosť po určitý čas,

d) vylúčenie zo Sväzu.

(2) Disciplinárne tresty možno podľa rozhodnutia disciplinárnej rady uverejniť v časopise Sväzu alebo v dennej tlači.

Disciplinárne konanie.

§ 26.
Disciplinárny zástupca a obhajca.

(1) Predsedníctvo Sväzu ustanovuje z členov Sväzu disciplinárneho zástupcu a na návrh Predsedníctva Národného sväzu slovenských novinárov jeho námestníka. Predsedníctvo má právo odvolať disciplinárneho zástupcu (námestníka) z jeho funkcie.

(2) Disciplinárny zástupca vykonáva predbežné vyšetrovanie, podáva disciplinárnej rade návrh na potrestanie a uplatňuje tento návrh v disciplinárnom konaní. Disciplinárny zástupca je povinný spravovať sa pri výkone funkcie pokynmi Predsedníctva Sväzu. Členovia Sväzu sú povinní byť disciplinárnemu zástupcovi pri výkone funkcie nápomocní.

(3) Obvinený môže si zvoliť z členov Sväzu obhajcu.

§ 27.
Svedecká povinnosť.

Členovia Sväzu sú povinní vypovedať v disciplinárnom konaní ako svedkovia a poskytnúť potrebné údaje. Rovnako sú povinní podať na vyzvanie disciplinárnej rady znalecký posudok. O dôvodoch odopretia svedeckej výpovede platia primerane ustanovenia trestného poriadku.

§ 28.
Disciplinárna rada.

(1) Disciplinárny trest ukladá disciplinárna rada.

(2) Disciplinárna rada sa skladá z predsedu, 12 ďalších členov a 6 náhradníkov. Rozhoduje v trojčlenných senátoch, ktoré sostaví pre jednotlivé prípady predseda; ak ide o disciplinárne stíhanie člena Národného sväzu slovenských novinárov, musí byť v príslušnom senáte najmenej jeden člen tohto sväzu.

(3) Disciplinárna rada rozhoduje po svedomitom uvážení všetkých okolností prípadu a bedlivom zhodnotení všetkých dôkazných prostriedkov.

(4) Disciplinárna rada rozhoduje po ústnom pojednávaní výmerom.

§ 29.
Opravné prostriedky.

(1) Proti výmeru môže sa obvinený i disciplinárny zástupca odvolať na výbor Sväzu.

(2) Lehota na podanie odvolania je 15dňová a počíta sa odo dňa vyhlásenia výmeru alebo, ak nebol obvinený pri vyhlásení výmeru prítomný, odo dňa jeho doručenia obvinenému. Výbor Sväzu rozhoduje o odvolaní s konečnou platnosťou.

(3) Odvolanie má odkladný účinok, ak nebolo podané proti výmeru, ktorým bol vyslovený zákaz výkonu novinárskej činnosti alebo vylúčenie zo Sväzu.

§ 30.
Obnova.

Disciplinárne konanie, skončené právoplatným výmerom, môže sa na návrh osoby, ktorej bol trest uložený, alebo na návrh disciplinárneho zástupcu obnoviť, ak vyjdú najavo okolnosti alebo dôkazy disciplinárnej rade dosiaľ neznáme, ktoré by mohly odôvodniť iné rozhodnutie. O konaní o návrhu na obnovu platia primerane ustanovenia §§ 28 a 29.

§ 31.

Podrobné predpisy o disciplinárnom konaní určí spravovací poriadok Sväzu.

§ 32.
Záverečné ustanovenie.

Tento organizačný štatút nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Zápotocký v. r.

Kopecký v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.